

IV.

Отхрана-та на младий-тъ добитакъ.

Отхрана-та на младия добитакъ, отъ когото зависи избоще подобрене-то на цѣло-то стадо, постигане-то на цѣль-та и най-сетивъ обогатяване-то на селениць-тъ, отъ камъ тази страна твѣрдѣ често са случватъ много погрѣшки. Едва ли що са е прѣкнало младо-то теленце отъ майка си и по истински рѣчено, откъснато отъ майчина-та утроба, избощо у насъ е обичай изведнажъ да му са направи юларче и да го вжржатъ немилостиво за нѣкой колъ, по нѣкой пѣтъ и между други добитакъ на едно тѣсно место. На селениць-тъ не му иде на умъ да си помисли, че всѣко едно младо животно, кога-то е здраво иска да скача, да са протѣга, да са бори, съ една дума, да прави движение за да му са развиватъ ставици-тѣ по-лесно, ако са смѣта животното да стане силно и за всегда здраво.

Нашия селениць знае добрѣ, колко скоро пораства и наяква едно теленце, кога е въ нѣкой суватъ въ балканско место; той знае твѣрдѣ добрѣ, че то най-добрѣ са развива на отворено, на ливада-та, и че подиръ едно тримесечно пасене на планина-та, много по скоро пораства отъ колко-то ако го държеше цѣла една година у дома си вжрзано на кола. За да са увѣреше стопанинъ-тъ въ истина-та на наши-тѣ думи, нека си припомни състояние-то на добитакъ-тъ, особно на млади-тѣ телци, презъ зима-та, кога-то всички-тѣ животни сѣ принудени да пазятъ плевникъ-тъ. Сега може всѣкой да разбере колко надирѣ отиватъ говеда-та презъ това време, причина-та на кое-то е постоянно-то стоение на едно место, постоянно-то имъ държение на вѣже, или цѣла зима (нѣщо 3 месеца) говедо-то не прави никакво движение. Навѣрно би ни попиталъ селениць-тъ: ами какъ можемъ избѣгна това лоше време за добитакъ-тъ, да ли нѣма съ що да си помогнемъ? Ние бихме му отговорили просто и скоро: както мислишь за скоро-то порастевание на добитакъ-тъ си, така са располагай и презъ зима-та.

Нѣкой може да ни отговори, че сама-та природа е тѣй отрѣдила т. е. до едно време да стои добитче-то вжрзано, а послѣ да пасе на отворено, но въ такъвъ случай бихме пакъ повторили: бари не вжрзвай или не туряй на годиначе-то юларче до втора-та му година. Това като казваме за телета-та да не става, а колко по-лоше е за коне-тѣ; за послѣдни-тѣ не е доста нито една година време, дори и яхъръ-тъ не е